

Anhang B

til

Rigsdagstidenden.

1850.

Anden Session. — Udvalgenes Betænkninger.

N°. 11.

XVII.

Betænkning

over

Lovforslaget angaaende Afhændelse af det til Lehn, Stamhuse og Fideicommissfer hørende Bøndergods.

Afgiven af Folkethingets Udvalg.

Nærværende af Landstinget i denne Session vedtagne Lovforslags § 1, der gaaer ud paa at tillægge enhver Bestidder af Lehn, Stamhuse og Fideicommissfer en almindelig Berettigelse til at afhænde det til Fideicommisset hørende Bøndergods, imod at de derved indvundne Kjøbesummer komme de til Bestiddelsen Berettigede tilgode, er ligelydende med den 1ste Paragraph i det Lovforslag om samme Gjenstand, der i forrige Session blev vedtaget i Landstinget, og derefter ogsaa i Folkethinget, men i dette sidste med den Forandring, at hien almindelig Berettigelse indskrænkedes til Afhændelser til Brugerne, disses Børn og Svigerbørn. Denne Forandring er ikke bleven villiget i Landstinget, som har holdt fast ved at foreslaae, at det skal tillades Fideicommissbestidderne at sælge deres Bøndergods til Enhversomhelst. Derimod har Landstinget, i Erkjendelsen af hvad der taler for, at Salget fortrinnsviis skeer til Brugerne eller disses Familie, fremsat et nyt Forslag om, at der i Lovens § 4 skal tillægges Fideicommissbestidderen en større Procentandeel af de indvundne Kjøbesummer, naar han sælger til Brugerne, deres Børn eller Svigerbørn, end naar han sælger til Andre, istedetfor, at efter

§ 4 i det ældre Lovforslag skulde den Afhænderen tilkommende Procentandeel i begge Tilfælde være den samme.

Fleertallet af undertegnede, til denne Sags Behandling af Folkethinget nedsatte Udvalg, har nu ogsaa maattet erkjende, at, skjøndt der her kun er Spørgsmaal om at indrømme en Tilladelse, som ikke forhen har været lovhjemlet og som man derfor ved den nye Lov maa kunne give al den Begrændsning, som man anseer for hensigtsmæssig, lader der sig dog, hvor megen Bægt man end lægger paa Hensynet til Fæsterne og deres Familier, Udskilligt indvende imod at indføre den Forandring i nærværende Lovforslag, at Fideicommissbestiddernes Ret til at afhænde af deres Bøndergods under alle Omstændigheder, ogsaa i Tilfælde af Fæsteledighed indskrænkes til Salg til Fæsterfamilierne. Det maa nemlig erindres, at efter den hidtil gjældende Praxis have Fideicommissbestidderne, ialtfald hvor ikke ganske særegne Bestemmelser i Erectionsbrevene derfor maatte være til Hindrer, ad Bevillingsveien havt en Afgang til at opnaae en mere udstrakt Salgstilladelse, idet nemlig de Bevillinger, som det har været Regel, paa Ansøgning at meddele til Afhændelse af Bøndergods, belagt med fideicommisssaffariff Baand, sædvanligen ere gaaede ud paa at tillade, at det bortfæstede Gods maatte sælges til Fæsterne eller, naar disse deri samtykkede, til deres Børn, men med Hensyn til det fæsteledige Gods, at dette ogsaa maatte sælges til Fremmede. Nu at forbyde saadant Salg til Fremmede, vilde derfor i Virkeligheden være en Indskrænkning i den Dispositionsfrihed, hvortil Fideicommissbestidderne hidtil have havt en utvivlsom Afgang, og desuden maa det ikke glemmes,